

**Národná stratégia Slovenskej republiky
pre program podpory spotreby ovocia a zeleniny
u detí a žiakov v školách – „Školské ovocie“**

20. júl 2009

OBSAH

ÚVOD.....	4
1. CHARAKTERISTIKA, CIELE	4
2. ZOZNAM SPÔSOBILÝCH PRODUKTOV	7
3. BEZPEČNOSŤ - KVALITATÍVNE PODMIENKY PRE ZABEZPEČOVANÉ OZ	8
4. LOKALIZÁCIA PROGRAMU	9
5. OBDOBIE REALIZÁCIE PROGRAMU	10
6. ZARIADENIA PRE DISTRIBÚCIU A/ALEBO PRÍPRAVU PRODUKTOV DO ŠKÔL.....	11
7. CIEĽOVÁ SKUPINA	12
8. ZAPOJENIE PRÍSLUŠNÝCH ZÚČASTNENÝCH STRÁN.....	13
9. SPRIEVODNÉ OPATRENIA (PODEA ČL. 3 ODS. 4 NK (ES) Č. 288/2009)	14
10. ROZPOČET - PREDPOKLADANÉ NÁKLADY NA FINANCOVANIE DODÁVOK	16
11. METODIKA POSTUPU REALIZOVANIA PROGRAMU	18
12. KONTROLY.....	21
13. MONITOROVANIE.....	22
13.1 Kvantitatívne ukazovatele.....	22
13.2 Kvalitatívne ukazovatele.....	22
14. HODNOTENIE (PODEA ČL. 12 ODS. 2 NK (ES) Č. 288/2009).....	23
14.1 Hlavné kritéria hodnotenia.....	23
14.2 Navrhované modely.....	23
PREDPISY.....	24

ZOZNAM SKRATIEK

%	percento
čl.	článok
DPH	daň z pridanej hodnoty
BMI	Body Mass Index – Index telesnej hmotnosti
ods.	odsek
písm.	písmeno
§	paragraf
cca	približne
ČŠ	členský štát
EK	Európska komisia
ES	Európske spoločenstvá
EÚ	Európska únia
NR	nariadenie Rady
NK	nariadenie Komisie
EUR/€	menová jednotka Európskej menovej únie
kg	kilogram
l	liter
t	tona
mil.	milión
SFS	Schéma školského ovocia (z anglického School Fruit Scheme)
KŠÚ	Krajský školský úrad
MP SR	Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky
MZ SR	Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky
MŠ SR	Ministerstvo školstva Slovenskej republiky
NR SR	Národná rada Slovenskej republiky
NV SR	Nariadenie vlády Slovenskej republiky
PPA	Pôdohospodárska platobná agentúra
OZ	ovocie a zelenina
SR	Slovenská republika
ŠVPS SR	Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky
ÚIPS	Ústavu informácií a prognóz školstva
ÚVZ SR	Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky
RÚVZ SR	Regionálny úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky
Z. z.	Zbierka zákonov Slovenskej republiky

ÚVOD

Po reforme spoločnej organizácie trhu v sektore ovocia a zeleniny v roku 2007 sa pristúpilo k príprave právneho predpisu pre zavedenie pravidelných dodávok ovocia a zeleniny do vzdelávacích zariadení. Predpis Rady EÚ bol zverejnený v Úradnom vestníku začiatkom roka 2009 ako nariadenie Rady (ES) č. 13/2009 z 18. decembra 2008 (ďalej len „NR (ES) č. 13/2009“).

Implementácia ustanovení Rady sa vykonáva podľa nariadenia Komisie (ES) č. 288/2009 (ďalej len „NK (ES) č. 288/2009“), ktoré nadobudlo účinnosť 15. apríla 2009. NK ustanovuje podrobné pravidlá pre dodávanie ovocia, zeleniny, spracovaného ovocia a zeleniny a banánov deťom do vzdelávacích zariadení. Program sa v jednoduchej forme nazýva Schéma školské ovocie (z anglického School Fruit Scheme ďalej len „SFS“). Členské štáty (ďalej len „ČŠ“), ktoré chcú uplatňovať program SFS vypracujú národnú stratégiu podľa čl. 3 NK (ES) č. 288/2009 a ustanovia ďalšie podrobné pravidlá na národnej úrovni pre výkon článku 103ga nariadenia Rady (ES) č. 1234/2007.

1. CHARAKTERISTIKA, CIELE

Všeobecným cieľom je zvýšiť konzumáciu ovocia a zeleniny u detí, vplývať na zmenu ich stravovacích návykov a predchádzať chorobám z nadhmotnosti a obezity.

Slovenská republika (ďalej len „SR“) podpísala Európsku chartu boja proti obezite na základe výzvy EÚ v roku 2007. Týmto krokom zároveň vláda SR potvrdila, že zdravotníctvo a zdravie obyvateľov SR je jej prioritou. „**Národný program prevencie obezity**“¹⁾ bol schválený uznesením vlády SR č. 10 z 9. januára 2008. Cieľom programu je zabrániť vzniku nadhmotnosti a obezity u detí, zastaviť jej nárast a znížiť počet občanov trpiacich nadhmotnosťou a obezitou.

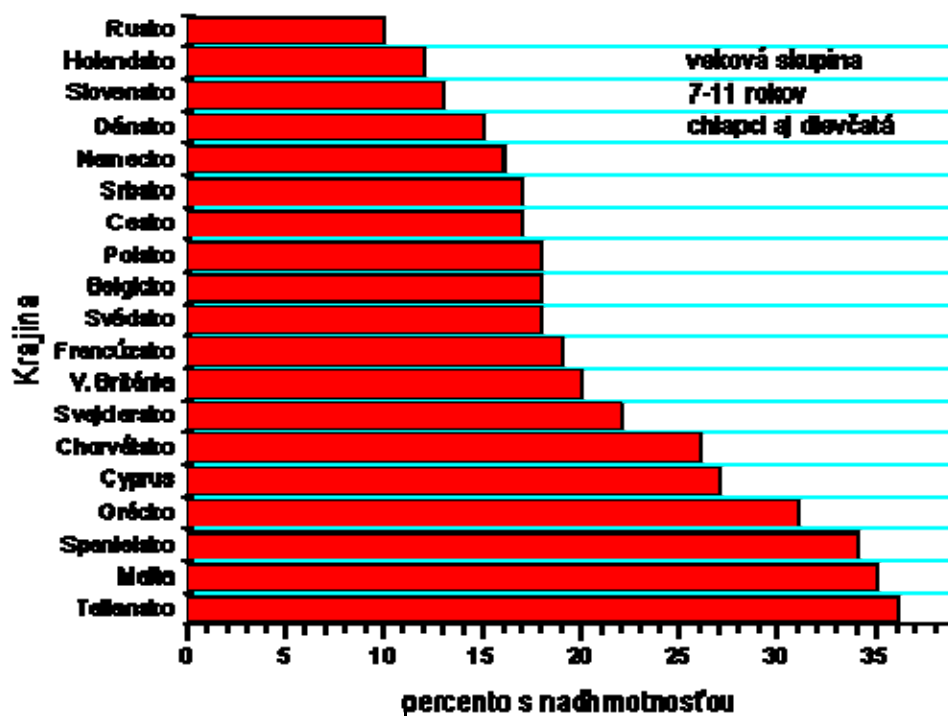
Na dosiahnutie uvedených cieľov, boli stanovené dve základné oblasti, v ktorých sa realizujú najmä aktivity v oblasti výživy a zvýšenie pohybovej aktivity. V oblasti výživy má nezastupiteľnú úlohu „**Program ozdravenia výživy obyvateľstva SR**“²⁾, ktorého hlavným cieľom je zvrátiť trend obezity u obyvateľov SR, najmä u detí a mládeže.

Podľa sledovania výskytu nadhmotnosti v Národnom programe prevencie obezity je v SR asi 15 % detí vo veku 7 – 18 rokov trpiacich nadhmotnosťou. Percento detí sa zvyšuje v období puberty, neskôr má mierne klesajúcu tendenciu. Napriek neustálemu nárastu obezity u detí, v SR je jej percentuálny výskyt v uvedenej vekovej skupine spomedzi krajín Európskej únie jeden z najnižších (graf 1).

¹⁾ Národný program prevencie obezity: <http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/01A2D41A160A9E9AC12573B800391F62?OpenDocument>

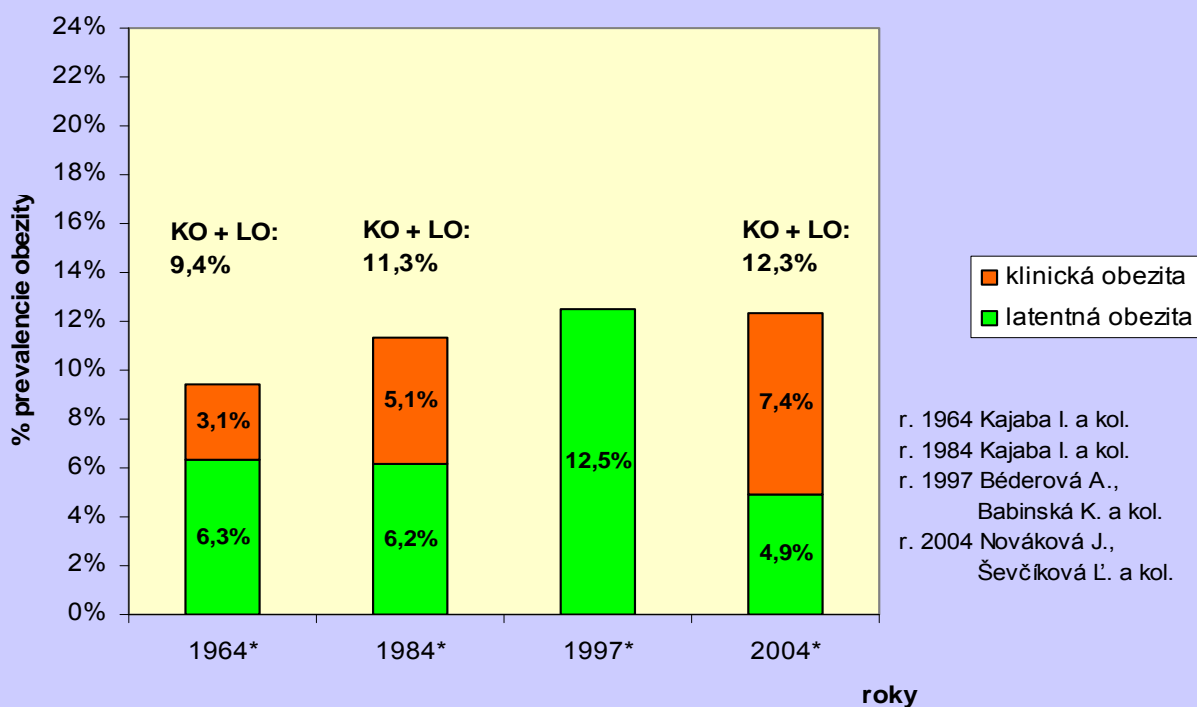
²⁾ Program ozdravenia výživy obyvateľov SR http://www.uvzsr.sk/vypis_clanku.html?cast=1-4670&polozka_id=2990014&cast=1-4670

Graf 1 - Percento detí s nadhmotnosťou vo vybraných krajinách Európy

Zdroj: ÚVZ SR

Dynamika prevalence obezity u detí a dospelujúcej mládeže vo veku 6 - 18 rokov (%) v r. 1964- 2004

Ciel': Posilniť sektor ovocia a zeleniny a vytvárať nové príležitosti pre odbyt.

Rezort pôdohospodárstva SR má snahu realizovať program podpory spotreby ovocia a zeleniny (ďalej len „OZ“) u detí a žiakov v školách a preto podľa požiadaviek EÚ vypracoval dokument „**Národná stratégia pre program podpory spotreby ovocia a zeleniny a spracovaného ovocia a zeleniny – „Školské ovocie“**“, ktorým zároveň podporí existujúce programy riešené na úrovni iných rezortov.

Špecifické ciele programu

- zvýšiť spotrebu OZ u detí predškolského a školského veku;
- naučiť školákov a ich rodičov pravidelne konzumovať OZ;
- pravidelne vzdelávať deti o dôležitosti konzumácie OZ pre ich zdravie;
- naučiť dôverovať OZ vypestovanému v SR, vysvetliť postupy pri pestovaní, realizovať návštevy na farmách (vysvetliť, čo znamená ekologické pestovanie a čo integrované pestovanie);
- podporiť zdravú výživu a zvýšiť informovanosť o výživovej hodnote jednotlivých druhov OZ;
- uplatňovaním programu pôsobiť a znížiť výskyt obezity u detí.